

Fosforiasetus Rahoituskauden 2023–27 neuvonta -Neuvo

24.1.2023

Jari Tikkanen

Asiantuntija, ProAgria Keski-Pohjanmaa

Jari.tikkanen@proagria.fi, puh. 0400 162 147

Esitys perustuu asetustekstiin.
Lopullinen tulkinta varmistettava.

Ehdollisuus (kaikille pakollinen)

- Kaikkia viljelijöitä koskeva (- aiemmin täydentävät ehdot)
- Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia sekä lakisääteisiä hoitovaatimuksia.
- GAEC 1 - GAEC 9
- **Ehdollisuudessa on mm.**
 - suojakaistavaatimus 3 m rantapelloille
 - **fosfori- ja typpilannoitusrajat**
 - Fosfori lannoitelakiin ja tarkennettu fosforiasetuksessa
 - Typpi nykyisen nitraattiasetuksen mukaan
 - vähimmäismaanpeitevaatimus
 - viljelykiertovaatimus

Uusi fosforiasetus voimaan 17.1.2023

- Valtioneuvosto hyväksyi 12.1.2023 asetuksen fosforin käytön sääntelystä maa- ja puutarhataloudessa sekä viher- ja ympäristörakentamisessa.
- Perustuu lannoitelakiin (711/2022) ja 6 §:n nojalla
- **2012-2022 ympäristökorvauksen kaltainen**
 - sääntely kattaa 17.1.2023 alkaen kaikki pellot.
 - Aiemmin koskeneet vain ympäristökorvaukseen sitoutuneita (90 %)
 - Samalla viher- ja ympäristörakentamisen fosforin käyttö tulee sääntelyn piiriin.
- Fosforikuormitus vesistöihin vähenee ja peltojen korkeimmat fosforipitoisuudet alenevat, mutta kuitenkin turvataan viljelykasvien P -tarve.
- Tavoitteena entistä kattavampi ja viljelijöiden kannalta tasapuolisempi lainsäädäntö.

Säädökset fosforin käytöstä koskee kaikkia viljelijöitä - tiivistetysti

- Käytännössä ympäristökorvauksen käytänteet muutamien muutoksin.
- Asetuksessa säilyvät viiden vuoden fosforintasauskajako ja satotasokorjaus.
- Puutarhakasvien enimmäislannoitusmääriä alennetaan kautta linjan nykyiseen verrattuna.
- Muiden kasvien fosforilannoitustasot pysyvät lähes entisellään.
- Nykyisestä karjanlantapoikkeuksesta luovutaan kahden vuoden siirtymäajan jälkeen eli 17.1.2025.
- Maataloudessa fosforilannoitusta valvotaan osana maataloustukivalvontaa.

Kokonaisfosforin huomiointi

- Lannan ja lannoitevalmisteiden sisältämä **kokonaisfosfori** otetaan **kokonaisuudessaan** huomioon fosforilannoituksen määrässä,
- Lihaluujauhon sekä käsitellyn saostus- ja umpisäiliölietteen ja puhdistamolietteen kokonaisfosforista huomioidaan **60 %**.
- Tuhkan ja biohiilen kokonaisfosforista huomioidaan **40 %**.
- Jos lannoitevalmiste sisältää useampaa kuin yhtä ainetta, lannoitevalmisteen sisältämän kokonaisfosforin lannoituksessa huomioon otettava osuus lasketaan. Tässä tarkoitetaan muuta kuin lantaa.

Fosforin käyttö maa- ja puutarhataloudessa

- Ravinnemääriin on lasketaan epäorgaanisten ja orgaanisten lannoitevalmisteiden, lannan sekä muiden pellolle levitettävien aineiden fosfori, jos niiden sisältämää fosforia levitetään **enemmän kuin 1 kg/h/v**
- Lannoitevalmisteiden fosfori otetaan huomioon, jos se on ilmoitettu lannoitevalmisteen tuoteselosteessa.
- Fosforilannoitus on toteutettava kasvulohkokohtaisesti **kasvin, satotason ja maan viljavuusluokan perusteella.**
- **P lannoituksen enimmäismäärät taulukossa (liitteessä 1).**
 - **Jos pellon fosforitila ei tiedossa, sovelletaan viljavuusluokkaa 6.**
 - **10 vuotta vanhempi P –näyte ei edusta lohkon ravinnetilannetta**
 - **Ei edellytetä viljavuustutkimusta. Vaatimus tulee muualta (ymp. sit.)**
- Sadon jäädessä korjaamatta, P huomioidaan kokonaisuudessaan seur. vuonna.

Fosforin kierrätyksen edistäminen

Fosforin kierrätyksen edistämiseksi saa levittää **enintään 5 kg/ha, kun:**

- 1) Taulukon (liitteen 1) sarakkeessa 6 tai 7 ei ole lukuarvoa;
 - 2) fosfori on peräisin lannan tai mädätteen fosforinerotuksesta; ja
 - 3) lannan tai mädätteen fosforinerotuksessa syntyneen jakeen **kokonaistypen ja kokonaisfosforin** suhde on **vähintään 10**.
-
- Kaikki kolme vaatimusta pitää täytyä. Kysymys on tilanteesta, jossa lantaa ei voisi käyttää pellon korkean fosforipitoisuuden vuoksi. Tässä mainituilla ehdoilla voisi kuitenkin fosforilannoitusta tehdä, jos on kyse lannan tai mädätteen fosforinerotuksen tuotteesta. Kysymys on typpipitoisesta tuotteesta, jossa saa olla hieman fosforia. Ravinnepitoisuuden osoittamiseen riittää nitraattiasetuksen mukainen näytteenotto tai tuoteseloste.

Satotasokorjaus

- Jos kasvulohkolla edeltäneiden 5 v aikana saavutettu satotaso
 - viljoilla on enemmän kuin 5 000 kg/ha/v
 - öljykasveilla enemmän kuin 2 250 kg/ha/v,
 - Enimmäislannoitusmäärää voidaan fosforia lisätä enintään 3 kg/ha/v
 - viljoilla enemmän kuin 6 000 kg/ha/v
 - öljykasveilla enemmän kuin 2 750 kg/ha/v,
 - Enimmäislannoitusmäärään voidaan lisätä fosforia korkeintaan 6 kg/ha/v
- satotasokorjausta ei saa käyttää viljavuusluokassa 7

Fosforintasaus

- Enimmäiskäyttömäärästä voidaan poiketa fosforintasausta käyttämällä.
 - Vuosittaisen fosforilannoituksen yli- tai alijäämän tasoittamista tasausjakson aikana.
- Fosforin tasausjakson kesto saa olla **enintään 5 vuotta**
- ja se on **tehtävä kasvulohkokohtaisesti.**
- Jos peruslohkolla olevien **kasvulohkojen sijoittelu muuttuu** tasausjakson aikana, fosforintasausta on **seurattava peruslohkotasolla.**
 - Vuotuinen peruslohkon kuluttama fosforimäärä lasketaan kertomalla kasvulohkokohtaisesti käytetty fosforimäärä hehtaaria kohden kyseisen kasvulohkon pinta-alalla ja laskemalla nämä summat yhteen.
 - Enimmäisfosforimäärä peruslohkolle lasketaan samalla tavalla.
 - Fosforintasauksen seurannassa käytetään sallitun enimmäisfosforimäärän ja käytetyn fosforimäärän erotusta.

Siirtymäsäännökset

- Turkiseläinten lannan sisältämästä kokonaisfosforista otetaan fosforilannoituksen määrässä huomioon **60 prosenttia 31 päivään joulukuuta 2027.**
- Taulukon (Liitteen 1) mukaisia **lantapoikkeuksen** fosforimääriä saa käyttää silloin, kun **fosforilannoituksessa pelkästään** kotieläinten lantaa.
 - Lantapoikkeusta ei saa käyttää 25 metriä lähempänä vesistöä.
 - **Lantapoikkeukseen saa soveltaa fosforin tasausta, mutta ei satotasokorjauksia.**
 - Taulukon (Liitteen 1) mukaisia viljoja, öljykasveja ja palkokasveja, yksi- ja monivuotisia rehunurmia sekä rehumaisia koskevia poikkeuksia saadaan soveltaa kaksi vuotta asetuksen voimaantulosta 17.1.2025 saakka.

Liite 1

Fosforilannoituksen enimmäismäärät (kilogrammaa hehtaarille vuodessa) viljavuusluokan perusteella

Liite 1

Fosforilannoituksen enimmäismäärät kg/ha

(Taulukko)

Viljavuusluokka	1	2	3	4	5	6	7
	Huono	Huononlainen	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Korkea	Erit. kork.
Viljat, öljykasvit, palkokasvit	34	26	16	10	5		
Viljat, öljykasvit, palkokasvit lantapoikkeus	34	26	16	15	15		
Yksi- ja monivuotiset rehunurmet, rehmaissi	46	38	30	20	11		
Yksi- ja monivuotiset rehunurmet, rehmaissi lantapoikkeus	46	38	30	30	20		
Laidun	24	16	8	5	5		
Peruna	55	55	55	55	35	20	5
Sokerijuurikas	63	63	50	43	25	15	5
Muut kasvit, peltoviljely	30	20	15	10	5		
Taimitarhakasvit	60	60	40	30	20	10	
Mansikka, vadelma, herukat	35	35	30	20	10	5	
Muut marjat	63	63	60	43	25	15	5
Hedelmät	40	40	35	30	20	10	
Kaalit ja sipulit	60	60	50	40	30	15	5
Juurekset	60	60	50	40	25	15	5
Palkokasvit, tuorekorjuu	50	50	35	20	10	5	
Muut vihannekset	60	60	50	40	30	15	5
Yrtit ja siemenmausteet, muut puutarhakasvit	30	30	15	10			

Rahoituskauden 2023–27 neuvontakorvaukset

Neuvontakorvaukset

- Neuvontakorvaus 75 €/työtunti neuvontatapahtumaa kohti.
- Lisäksi valmistelu ja kohtuulliset matkakustannukset.
- Kaikki relevantit kustannukset, joilla edistetään osaamisen kehittämiseen asetettuja erityistavoitteita, ovat tukikelpoisia (etukäteisvalmistelu + raportointi, neuvontatapahtuma).
- Neuvontakäynnillä korvauskatto on 1 500 €.
- Enimmäiskorvaus on 10 000 euroa.

Ruokaviraston tiedote eilen 23.1.2023:

- Tiedotamme, kun uusia ennakoilmoituksia voi tehdä
- Ajankohta ei ole vielä varmistunut. Ilmoitamme välittömästi, kun aikataulu varmistuu.